

פקודות המטה הארצי			פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי	
מספר: 12.05.01	תת-פרק: הטיפול באבידות ומציאות	פרק: סיור ומבצעים	תאריך פרסום: 15/10/2020	תאריך תחילה: 15/10/2020
שם פקודת המטה הארצי: הטיפול במציאות והודעות על אבידה			תאריך ביטול:	תאריך ביטול:
			נוסח: 1	נוסח: 1

תוכן העניינים

1. הגדרות
 2. כללי
 3. מטרה
 4. אחריות משטרת ישראל בטיפול באבידות ומציאות
 5. משימות המשטרה בתחום אבידות ומציאות
 6. קבלת הודעה על אבידות ומציאות
 7. חובת שוטר לטפל במציאה
 8. ניהול אבידות ומציאות ביחידה
 9. תפקיד הממונה על הטיפול באבידות ומציאות
 10. אחסנה בדרך אחרת
 11. מציאה הקשורה לעבירה
 12. הודעות על אבידות שהתקבלו במוסד ומציאות שנמסרו למוסד
 13. פעולות לאיתור הבעלים
 14. מציאה שלא אותר בעליה
 15. ביטול פקודת הקבע
- 12.05.01 – הטיפול במציאות והודעות על אבידה

1. הגדרות

בפקודת המטא"ר הזאת –

- א. **"אבידה"** – מיטלטלין שאבדו לבעליהם או שבנסיבות העניין יש להניח כי יצאו משליטתם ;
- ב. **אבד"ץ** – אבידה או מציאה ;
- ג. **"בעלים"** (לגבי מציאה) – לרבות אדם או גוף הזכאי להחזיק בה ;
- ד. **"מוסד"** – גוף ציבורי או פרטי אשר מנהל מערך לטיפול באלה :
(1) אבידות שנמצאו על ידו במקום, או שנמסרו לטיפולו על ידי אחרים שמצאו אותם ;
(2) הודעות הנמסרות לו על אבידות שאבדו במקום ;
- ה. **"ממונה על הטיפול באבד"ץ"** – שוטר שתפקידו לטפל בהודעות על אבידות ובמציאות ביחידת משטרה ;
- ו. **"מחסן מציאות"** – מקום המיועד להחסנה של מציאות שבטיפול המשטרה ;
- ז. **"מציאה"** – מיטלטלין שנמצאו בנסיבות שבהן יש להניח כי הם בגדר אבידה, או ננטשו במוסדות בהם מתאכסנים בני אדם ;
- ח. **"מציאה יקרת ערך"** – מציאה שעל פי הערכת קצין משטרה ערכה הכספי עולה על הערך הנקוב בתקנות ;
- ט. **"מרשם פרטי אבידות ומציאות"** – מרשם משטרתי מרכזי ממוחשב שבו נרשמים פרטיות של כל ההודעות שנמסרו למשטרה על אבידות ופרטיות של כל המציאות שנמסרו לטיפול המשטרה ;
- י. **"שוטר"** – כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א – 1971, לרבות אלה :
(1) שוטר בשירות חובה במשטרה – מי שמשרת במג"ב או ביחידה אחרת של המשטרה, על פי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו – 1986 ;
(2) שוטר מג"ב בשירות מילואים פעיל – מי שמשרת שירות מילואים במג"ב כקבוע בחוק שירות המילואים, התשס"ח – 2008 ;
(3) מי שגויס לשירות עבודה במשטרה בידי שר הכלכלה והתעשייה על פי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז – 1967 ;
(4) מי שנתקבל למשמר האזרחי כחבר המשמר על פי הקבוע בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א – 1971, ועל פי הקבוע בתקנות המשטרה (משמר אזרחי) התשנ"ז – 1996 במהלך תפקידו כשוטר.
- יא. **"תפיסת מציאה"** – קבלת מציאה לחזקת המשטרה בין אם המציאה נמצאת פיזית ברשות המשטרה או בין אם נמצאת במשמורת המוצא או גורם אחר על פי קביעת הממונה על הטיפול באבד"ץ.

2. כללי

חוק השבת אבידה, תשל"ג-1973 (להלן – "החוק") מטיל על משטרת ישראל לטפל באבידות לפעול להשבתן לבעליהן ולטפל באבידות שלא התגלו בעליהן, כל זאת בדרך הקבועה בחוק ובתקנות השבת אבידה, תשל"ג-1973 (להלן – "התקנות").

3. מטרה

להסדיר את עקרונות הפעולה של המשטרה בעת קבלת הודעה על אבד"ץ וכן התיעוד, התפיסה והשמירה של אלה.

4. אחריות משטרת ישראל בטיפול באבד"ץ

- א. על כל מציאה שהובאה לטיפול או לידיעתה פרט לסייגים כפי שיפורטו בנוהלי אג"ם ;
- ב. על קבלת כל הודעה על אבידה פרט לסייגים כפי שיפורטו בנוהלי אג"ם ;
- ג. חובת המשטרה לדרוש מסירת המציאה לידיה אם נתקיימו אחת מאלה :
 - (1) החזקתה בידי המוצא אסורה על פי דין ;
 - (2) היא עלולה לסכן את בריאות הציבור או בטחון ;
 - (3) בגלל אופייה או נסיבות אבדנה או מציאתה יש למשטרה עניין בה ;
 - (4) לאור ערכה הכספי מן הראוי שתשמר בידי המשטרה ;
 - (5) לדעת השוטר טובת הציבור מחייבת את שמירתה במשטרה ;

5. משימות המשטרה בתחום אבד"ץ

- א. לבצע את כלל הפעולות כפי שיפורטו בנוהלי אג"ם לשם החזרת מציאה לבעליה ;
- ב. לאחסן את המציאות, עד שיוחזרו לבעליהם, באופן בטוח לשם מניעת גניבה או נזק פרט לסייגים כפי שיפורטו בנוהלי אג"ם ;

6. קבלת הודעה על אבד"ץ

- משטרת ישראל תקבל הודעה על אבד"ץ בכל אחת מן הדרכים האלה :
- א. בהודעה בעל פה על מציאה הנמסרת מחוץ לתחנת משטרה לשוטר ;
 - ב. בהודעה הנמסרת בכל יחידת משטרה המטפלת באבד"ץ ;
 - ג. באמצעות יישום מחשב של המשטרה המיועד לטיפול באבד"ץ ;

7. חובת שוטר לטפל במציאה

- מצא או קיבל שוטר חפץ בנסיבות שבהן יש להניח שהוא אבד לבעליו או יצא משליטתם יפעל כדלקמן :
- א. יתפוס את המציאה.
 - ב. ישמור על המציאה בפני פגיעה, גניבה או אובדן.
 - ג. יתעד בדו"ח את פרטי המציאה כולל נסיבות הימצאותה בדוחות כפי שיפורט בנוהלי אג"ם.
 - ד. ימסור את המציאה לממונה על הטיפול באבד"ץ.

- ה. רשאי שוטר שלא לתפוס את המציאה ולקבוע כי תישאר בידי המוצא בהתאם להנחיות שייתן הממונה על הטיפול באבד"ץ.
- ו. שוטר שמצא מציאה לא יהפוך לבעליה.

8. ניהול אבד"ץ ביחידה

- יחידת משטרה המנהלת אבד"ץ תפעל כדלקמן:
- א. תגדיר ממונה על הטיפול באבד"ץ ביחידה.
- ב. תגדיר מקום לקבלת קהל בנושא אבד"ץ.
- ג. תמצא מקומות אחסון למציאות כדלקמן:
- 1) מקומות מאובטחים לאחסון דברי ערך יקרים;
 - 2) מקומות לאחסון מיטלטלין בעלי ערך פחות;
- ד. מקומות האחסון יהיו מאובטחים ובתנאים לשמירה על שלמות המציאות ומניעת גניבתם.
- ה. נתגלה בעל האבידה, תשיב לו המשטרה את האבידה לאחר ששילם את ההוצאות הסבירות שהוצאו עקב שמירתה, הטיפול בה והחיפוש אחר בעלה.

9. תפקיד הממונה על הטיפול באבד"ץ

- א. לקבל ולתפוס כל מציאה המובאת ליחידה.
- ב. באפשרות הממונה על הטיפול באבד"ץ שלא לתפוס את המציאה ולקבוע כי תישאר בידי המוצא כמפורט בסעיף 10א.
- ג. לקבל הודעה על אבידה על פי הסייגים כפי שיפורטו בנוהלי אג"ם.
- ד. לתעד אופן נסיבות קבלת המציאה.
- ה. לשמור על המציאה בפני פגיעה, גניבה או אובדן.
- ו. לרשום את פרטי המציאה במרשם האבד"ץ;
- ז. להנפיק למציאה אמצעי זיהוי ייחודי ולהצמיד אותו למציאה כפי שיפורט בנוהלי אג"ם.
- ח. לבצע פעולות ראשוניות לשם החזרת מציאה לבעליה כפי שיפורטו בנוהלי אג"ם.
- ט. לאחסן את המציאה מיד במחסן המציאות, או לתת מענה אחר לאחסון אם נדרש לכך בעקבות אופי המציאה.
- י. לפרסם דבר קיומה של מציאה יקרת ערך או בעלת ערך רגשי באתר המשטרה המיועד לכך ובהתאם לתקנות.

10. אחסנת מציאה בדרך אחרת

- אם בשל סוג המציאה, ערכה, ממדיה או תכונותיה או בשל נימוק סביר אחר, אין לאחסן את המציאה במחסן המציאות או לתפוס את המציאה באופן פיזי על ידי המשטרה – יעשה את אחד מאלה, לפי העניין ובהתאם לקביעת מפקד היחידה שהוא בדרגת רפ"ק לפחות.
- א. אם מוסר ההודעה נתן את הסכמתו לשמור את המציאה ברשותו עד לסיום טיפול המשטרה והממונה על הטיפול באבד"ץ סבר כי אין מניעה לשמירת המציאה בידי מוסר ההודעה, יורה

השוטר למוסר ההודעה לשמור את המציאה ברשותו עד לקבלת הוראה אחרת מהמשטרה ושמירתה הבטוחה מפני נזק או גניבה.

- ב. אם יש לבעלי המציאה אפטרופוס תועבר אליו האחריות המלאה.
- ג. יעביר את המציאה לאחסון מחוץ למתקני המשטרה, במקום המתאים לסוג המציאה, ערכה, ממדיה ותכונותיה – כפי שיפורט בנוהלי אג"ם.

11. מציאה הקשורה לעבירה

- א. חפץ שתפסה המשטרה בדרך הקבועה בפקודת המטא"ר 14.01.45 "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם", ואין לו טוענים לבעלות יירשם במרשם כמציאה ויטופל כמציאה.
- ב. אדם המודיע למשטרה כי מיטלטלין שבחזקתו נעלמו ואין זה ברור אם נגנבו או אבדו, ובעצם האבידה אין עבירה פלילית, תירשם הודעה על אבידה.
- ג. מציאה הנמצאת בידי הממונה על הטיפול באבד"ץ ויש חשד כי היא קשורה לעבירה – תועבר ליחידת החקירות לקבלת החלטה ותטופל כקבוע בפקודת מטא"ר 14.01.45 "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם".
- ד. חפץ ששינה סטאטוס ממציאה למוצג בתיק חקירה או ממוצג למציאה יטופל בהתאם לנהלים הקשורים למצבו הנוכחי.

12. הודעות על אבידות שהתקבלו במוסד ומציאות שנמסרו למוסד

- הממונה על הטיפול באבד"ץ בתחנה אשר בתחומה נמצא מוסד, כהגדרתו בסעיף 1d והמוסד פונה אליו לשם מסירת מציאות יבצע את הפעולות האלה:
- א. יקבל מאותו המוסד את פרטיה של כל הודעה על אבד"ץ, שהתקבלה באותו המוסד, ויקלוט אותם אל מרשם פרטי אבידות ומציאות.
- ב. ינפיק למוסר ההודעה אישור ובו יציין גם כי הטיפול באבד"ץ הועבר למשטרה.
- ג. באפשרות הממונה על הטיפול באבד"ץ שלא לתפוס את המציאה, ולקבוע כי תישאר בידי המוסד, אשר יקבל אחריות לטיפול ושמירה על המציאה עד איתור בעליה או השמדתה או חילוטה או עד שהמוצא יהיה בעליה, כפי שיפורט בנוהלי אג"ם.
- ד. יחידת המשטרה שבתחומה נמצא המוסד יכולה לפנות באופן יזום למוסד לקבל את המציאות שברשותו.

13. פעולות לאיתור הבעלים

- א. הממונה על הטיפול באבד"ץ יערוך אחת לשבוע פעולות לאיתור בעלי אבידות על ידי:
- (1) יישום המחשב המיועד לכך, השוואה בין פרטיהן של הודעות על מציאות לבין פרטיהן של הודעות על אבידות;
 - (2) בדיקה מול רכוז החקירות ביחידה על תיקים המכילים מוצגים;
 - (3) ביצוע בדיקות ואיתור נתונים על המציאות המובילות לאיתור פרטי בעלים;
 - (4) פרסום באתר אשר יוקצה לכך.

ב. מצא הממונה על הטיפול באבד"ץ התאמה בין פרטי הודעה על אבידה לבין פרטיה של מציאה שבטיפולו והמציאה אינה חפץ הקשור לעבירה, יבצע את הפעולות האלה:

- (1) יאמת את הקשר בין המציאה לבעלים לכאורה.
- (2) יודיע לבעלים על איתור חפץ המתאים לפרטי הודעתו על אבידה.
- (3) יודיע לבעלים כי הוא רשאי לקבל את החפץ בתחנה בתוך 14 ימים.
- (4) ימסור לבעלים את החפץ ויחתים אותו על אישור קבלה.
- (5) יעדכן ביישום המחשב המיועד לכך את סיום הטיפול באותה אבידה ובאותה מציאה;

14. מציאה שלא אותר בעליה

א. מציאה שלא אותר בעליה היא מציאה שהתקיימו בה כל אלה:

- (1) היא נמצאת בטיפול המשטרה, בין אם היא מוחזקת במשטרה בין אם היא מוחזקת בידי המוצא;
 - (2) מוצו הפעולות לאיתור הבעלים;
 - (3) חלפו ארבעה חודשים או יותר מיום שנמסרה עליה לראשונה הודעה למשטרה או שישה חודשים מיום הפרסום במקרה של מציאה יקרת ערך או בעלת ערך רגשי.
- ב. מציאה שלא אותרו בעליה – יעשה בה הממונה על הטיפול באבידות את אחד מאלה, לפי העניין:

- (1) המוצא יוכל לקבל בעלות על המציאה בכפוף לתנאים שיפורטו בנוהלי אג"ם.
 - (2) אם המוצא אינו מבקש את קבלת הבעלות והמציאה ברשות המשטרה, או שאין מוצא היכול לקבל את המציאה באופן חוקי, יפעל הממונה על הטיפול באבד"ץ לבצע השמדה או חילוט או מכירה או תרומה כפי שיפורט בנוהלי אג"ם תוך מניעת ניגוד עניינים.
 - (3) מציאה השייכת לנפטר או נעדר שלא נתגלו קרוביו תטופל בדרך הקבועה בפקודת מטא"ר 12.05.02 " הטיפול ברכוש נפטרים או נעדרים שלא נתגלו קרוביהם".
- ג. זכויות וחובות המוצא:

- (1) המוצא המקבל את האפשרות לשמור על המציאה יוכל לקבל אותה לידי אדם הוא עומדת באחד התנאים האלה:
 - א) החזקת החפץ ברשות אותו גורם או אדם היא חוקית.
 - ב) האדם המקבל את החפץ יכול להמציא רישיונות להחזיקו כאשר נדרשות כאלו.
 - ג) לא יקבל אדם חפץ מסוכן או העלול לסכן את בטחון הציבור (כגון חומרים מסוכנים או חומר נפיץ או חומר גורם מחלה).
 - ד) החזרת החפץ לא עומדת בניגוד לחוק.
 - ה) החזרת החפץ אינה פוגעת בפרטיות מאבד החפץ ואינה מכילה חומר בטחוני מסווג או רגיש.
 - ו) אין למשטרה עניין להחזיק במציאה.
- (2) מציאה שלא תינתן לבעלים מהסיבות המנויות לעיל תסולק כפי שיפורט בנוהלי אג"ם.
- (3) המשטרה לא תישא בכל אחריות לחפץ שהוחזר מבחינת טיבו, בטיחותו וירידת ערכו.

ד. זכויות וחובות המוצא אשר מחזיק במציאה :

(1) בהעברת מציאה להחזקה ושמירה לידי המוצא תוסר כל אחריות מצד המשטרה למציאה.

(2) מוצא אשר קיבל אחריות לשמירת המציאה נדרש עד לקבלת אישור בעלות קבועה על המציאה :

(א) לשמור על המציאה ועל תקינותה ;

(ב) לא למכרה או להעבירה ללא אישור ;

(ג) להישמע להנחיות המשטרה בעניין המציאה ;

(3) בעל תפקיד המאשר את שמירת המציאה על ידי המוצא יפעל כדלקמן :

(א) במציאה יקרת ערך יקבל אישור בכתב ממפקד היחידה בדרגת רפ"ק לפחות.

(ב) יוודא כי אין למשטרה עניין במציאה.

(ג) ייתן הנחיות מפורטות למוצא כפי שיפורט בנוהלי אג"ס.

(4) בתום תקופה של ארבעה חודשים מיום המציאה יפנה המוצא המחזיק במציאה לבעל התפקיד המטפל באבד"ץ לשם קבלת בעלות על המציאה. כאשר לא מתקיימת פניה למשטרה, תוכל המשטרה לפנות למוצא ולבקש ממנו להחזיר את המציאה לבעליה או לרשות המשטרה.

ה. מציאות השייכות לגופים (צה"ל, משרד הפנים וכיו"ב).

(1) מציאה או חלק ממנה השייכים לגוף ציבורי או ארגון מזוהה תוחזר לארגון הרלוונטי.

(2) אם הארגון אינו מעוניין בקבלת המציאה, תטופל המציאה ככל מציאה.

(3) מציאות שלגביהן קיימות הוראות חוק מפורשות יש לפעול כקבוע בחוק ועל פי ההנחיות הנגזרות מהחוק הקשורות למציאה.

ו. קביעת בעלי המציאה והוכחת בעלות :

(1) כאשר הוכחה זכותו של אדם הטוען לבעלות על מציאה באופן המניח את דעתו של ממונה של אבד"ץ תמסר המציאה לידי.

(2) ככל שיתעורר ספק בנוגע לבעלות במציאה שנמסרה למשטרה יודיע הממונה על אבד"ץ לטוען כי עליו לפנות לבימ"ש אשר יורה כיצד יש לנהוג במציאה.

(3) כאשר אין הוכחת בעלות מניחה את הדעת, עדיין ניתן למסור את המציאה לדורש למרות הספק באישור קצין בדרגת רפ"ק לפחות.

(4) כאשר מדובר במציאה יקרת ערך וקיים ספק לגבי הבעלות עליה תתבצע בדיקה ובמקרה וקיים חשד לפלילים באופן הדרישה תיפתח חקירה והמציאה לא תועבר לדורש.

(5) במקרה בו קיים יותר מדורש אחד לבעלות יופנו הפונים לבית משפט בהתאם לתקנות. אם המציאה ברשות המשטרה, תישאר כך עד תום הבירור המשפטי.

15. ביטול פקודת הקבע

פקודת הקבע 12.05.01 " אבידות- רישומן והטיפול בהן" שפורסמה ביום 1.3.89 - מבוטלת.